

תורה שיככתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

י"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת בחוקותי - חזק | אייר תשפ"ד | גיליון כ"א

שבת של תורה לשולחן השבת פנינה שבועית

החומרות שמביאות ברכת שלום

על הפסוק בפרשת השבוע (כו, ו) וְאֶכְלְתֶם לֶחְמֶכֶם לְשִׁבְעַת יָמֵי וְנָתַתִּי לְשִׁלּוֹם בְּאַרְצְךָ. כותב רש"י: ונתתי שלום - שמא תאמרו הרי מאכל והרי משתה, אם אין שלום אין כלום, תלמוד לומר אחר כל זאת ונתתי שלום בארץ, ע"כ.

פירוש נחמד ומחודד בדברי רש"י כתבו ארבעה נביאים שכולם התנבאו בסגנון אחד! הלא הם: הפנים יפות, התפארת יהונתן, הדגל-מנחה אפרים, והספר כסף-נבחר.

הגמרא אומרת (ברכות, כ) שהמלאכים שאלו את הקב"ה על ברכת ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום, מדוע הוא נושא פנים לישראל לתת להם שלום? ענה להם הבורא: שמעיקר הדין אין חיוב לברך ברכת המזון רק כשאדם בא לידי שְׂבִיעָה גמורה מהאוכל, אבל אם אכל רק מעט ולא שָׁבַע לגמרי, אינו חייב בברכת המזון מן התורה, ואילו בני ישראל מחמירים שאפילו אכלו רק שיעור מועט של כזית או כביצה הם כבר מברכים ברכת המזון, ובזכות חומרה זו אני נושא להם פנים ונותן להם ברכת שלום.

זו הכוונה בדברי רש"י, שאחרי שנאמר כאן וְאֶכְלְתֶם לֶחְמֶכֶם לְשִׁבְעַת יָמֵי, ופירש רש"י 'אוכל קמעה והוא מתברך במעי', נמצא שאפילו באכילה מועטה יבואו לידי שביעה גמורה והיו חייבים בברכת המזון מעיקר הדין מדאורייתא, כך ששוב לא תהיה מציאות כזאת שבני ישראל יחמירו לברך כשהם אינם שְׂבִיעִים, שהרי תמיד יהיו שבעים, ומעתה יש חשש גדול שחלילה לא יזכו עוד שהקב"ה ישא להם פנים לתת להם שלום. על כן בא הכתוב כאן בברכה מיוחדת: "ונתתי שלום בארץ", ללמד שלמרות זאת יזכו לברכת השלום!

כפתור ופרח!

חיים של תורה מעלת והשיבות לימוד חומש רש"י

שער ללימוד כל התורה

"כ"ק האדמו"ר הגה"ק בעל 'פני מנחם' מגור זי"ע היה כל ימיו עומד ומזהיר, אפילו את המלמדים לגיל הרך, להיות זהירים מאד-מאד בהקניית דרך הלימוד בפירוש רש"י על התורה. רגיל היה לומר: היודע כיצד ללמוד רש"י על התורה, הרי זה השער ללימוד התורה בכלל. ולעומת זאת, אלו שיש להם רפיון בהבנת ושקידת כללות התורה, הסיבה לכך היא בגלל שלא התחנכו בלימוד רש"י על התורה במתינות ובהבנת כל תיבה".

(פיקודך דרשתי)

שערי תורה מבט מסכם ומביא לפרשת השבוע

מה בפרשה:

פרשת בחוקותי, הנועלת את חומש ויקרא, מוקדשת בחלקה הגדול לברכות עבור שומרי המצוות וקללות לעוזבי המצוות. ובהמשך, כמה דינים הנוגעים להקדש, למעשר שני ולמעשר בהמה

ברכות וקללות • ערכין ותמורה • פדיית הקדש • מעשר שני ומעשר בהמה

- א. ברכות וקללות
- ב. ערכין
- ג. תמורה
- ד. פדיית הקדש
- ה. חרמים
- ו. מעשר שני
- ז. מעשר בהמה

א. ברכות וקללות

התורה מבטיחה ברכות של שפע ושובע, שלום ושלווה, לעמלי תורה ומקיימי המצוות. ולעומת זאת רשימה של 49 קללות אם יעזבו את התורה והמצוות ויקיימו אותם רק בדרך מקרה ועראי.

הקללות עוסקות בעניינים של רעב ובצורת, רדיפת אויבים וחיות רעות, מחלות שונות וגלות מהארץ. הפסוק מונה שבע סוגי עבירות, וכנגדם חמש סדרות של שבע קללות אם לא ישובו בתשובה, ובנוסף ארבע עשרה קללות נוספות. בסיום הקללות מבטיח ה' שלא ימאס בהם לגמרי וכאשר יעשו תשובה יזכור להם את ברית האבות.

ב. ערכין

הנודר לתת להקדש ערך של אדם, עליו לשלם סכום קצוב שקצבה התורה בהתאם לגילו של הנערך.

ג. תמורה

חל איסור להחליף ולהמיר קדושת קרבן על קרבן אחר, ואם עבר ועשה כן - שתי הבהמות קדושות.

ד. פדיית הקדש

בפרשה מבווארים בהרחבה דיני פדיית הקדש, אם בפדיית קרבן בעל מום או בהמה טמאה, או פדיית בית שהוקדש. ודינים מיוחדים במקדישי שדה אחווה או שדה מקנה שעליו לשלם סכום קצוב שקצבה התורה. שדה אחווה שגובר ההקדש מכר לאיש אחר, נמסר בשנת היובל לכהנים.

ה. חרמים

הנודר על נכס מסוים ואומר שהוא יהיה 'חרם', ולשיטה אחרת - רק כשאומר שהנכס יהיה 'חרם לכהנים', עליו למסור נכס זה לכהנים.

ו. מעשר שני

מעשר שני ניתן לפדות בכסף, ולהעלות הכסף לירושלים תמורת הפירות.

ז. מעשר בהמה

המחזיק ברשותו בקר או צאן, צריך להעבירם בפתח הדיר, והעשירי היוצא יש להקריב כקרבן מעשר בהמה.

מבט על פרשת במדבר הבעל"ט:

נושאי הפרשה: מספר שבטי ישראל • סדר חניית הדגלים והמסעות • קדושת הלויים ופדיונם, מספרם ועבודתם

מה בפרשה: מספר בני ישראל לשבטיהם | סדר החנייה והמסעות במדבר לפי הדגלים | פדיון הלויים תמורת כבודי ישראל | מספר שבט לוי למשפחות | עבודת כל משפחה משבט לוי

דעתן עלך במדבר

אל תפספס את היסוד: זה הזמן להצטרף ללגייון של מלך בלימוד ומבחן יומי קבוע של התורה הקדושה עם פירוש רש"י

חדש! לקראת זמן מתן תורתנו הק'
מבחן סיכום כולל על כל שלושת חומשי התורה

שלמדנו עד כה: בראשית, שמות, ויקרא

מדור "יוסיף דעת" 2 פולמוסים ואוצרות ידע
אודות סוגיות תורניות לסיכום סדר ויקרא

מדור 'חידודי תורה' 2 חידויות בפרשיות
חידודים מקיפים לסיכום סדר ויקרא

מבחן 'ידיעת התורה' 45 שאלות סיכום ידיעה
על כל חומש ויקרא 5 שאלות מתוכן - זכות

מבחן 'בקיאות בתורה' 10 שאלות מקיפות וכוללות
בדגש על בקיאות בכל חומש ויקרא

הדרן עלך ויקרא

5 מסלולים מבחני וחידודי סיכום וידיעה

ומתן שכרה בצדה: הנרלות עם עשרות זוכים על פרסים יקרי ערך!

בדרך התורה

הפרשה ולקחה מאוצרם של גדולי הדורות

האברכים הם עיני העדה!

אִם בְּחֻקֵי תַלְכּוּ (ויקרא, כו, ג) שתהיו עמלים בתורה (רש"י)

את המעיל, מישש בו מכל צד, עד שגילה מחט תחובה בתוך השרוול. התברר שהוא, בשוגג, דקר את הרב פעמיים!

נחרד הגבאי חרדה גדולה, וברוב צער אמר לעצמו: 'אני מהגיהנום כבר לא אצא...'

השיב לו הרב מטשעבין בחיך: 'אם יהיו לך בעיות, אני אעזור לך לצאת משם בעזרת ה'...!'

חלפו שנים נוספות. הרב מטשעבין כבר שכב על ערש דווי, והנה ביום מהימים הוא קורא לפתע לגבאי ואומר לו: 'תשתדל שלא תהיה לי עבודה קשה מדי.'

'בוודאי!' - ענה הגבאי - 'מה אני יכול לעזור לרב?'. הוא היה בטוח שהרב מבקש סיוע נוסף עקב חולשתו.

אך הרב מטשעבין הסביר את כוונתו: 'אתה זוכר שלפני שנים הבטחתי לך משהו בנוגע לגיהנום? אני מתכוון לקיים את ההבטחה, אתה מצדך תשתדל שזה לא יהיה קשה מדי!...'

קללה שבואת

אִם בְּחֻקֵי תַמְאָסוּ (ויקרא, כו, טו)

בהזדמנות אחת סיפר מרן שר התורה הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי זצ"ל לבני משפחתו: בואו וראו עד היכן מגיע עונשו של המזלזל במנהגי ישראל. כידוע בפרשת בחוקותי ופרשת כי תבוא, נוהגים בהרבה מקומות שה'בעל-קורא' עצמו עולה לעלייה זו. והנה באחת השבתות הללו היה אברך כהן הבעל-קורא ב'כולל חזון איש' בבני ברק ולא היה אפשר לתת לו עלייה. אחד האברכים השקדנים בכולל אמר לגבאי שהוא מוכן לעלות לעלייה זו ואינו חושש מכלום. ואכן כך עשה.

המשיך רבי חיים ואמר: זמן קצר לאחר מכן הקלות פגעו בו, כאשר קרוב משפחתו בחוץ לארץ נפטר והוריש לו את כל נכסיו, לצורך כך היה עליו לטוס לחו"ל ולטפל בצרכי הירושה. האברך נותר באותה מדינה ונעשה עשיר גדול... הפסיק לשקוד על תלמודו! - ואין לך קללה גדולה מזו! - חתם רבי חיים זצ"ל את סיפורו.

"ערכין"

אחד מהדרכים בהם יכול אדם לנדוד ולהתחייב ממון להקדש הוא באמצעות נדר של 'ערכין', כאשר הוא אומר 'ערך איש פלוני עלי', או שאומר 'ערכי עלי'. בעקבות נדר זה עליו לשלם להקדש סכום קצוב שקצבה התורה לערכו של איש, הסכום משתנה בין זכר לנקבה, והוא משתנה גם על פי גילו של הנערך.

"תמורה"

אדם המחזיק ברשותו בעל-חיים שאותו הקדיש לקרבן, אסור מן התורה להחליף ולהמיר את קדושת בהמה זו אל בהמה אחרת. בדיעבד, אם עבר והמיר בהמה של קדשים בבהמת חולין, אין הקדושה מסתלקת מהקרבן הראשון, אבל הקדושה חלה גם על הבהמה השנייה, כך ששתי הבהמות קדושות בקדושה שווה.

"חרמים"

אדם הנודד ומתחייב על נכס מסוים, עבד או בהמה או שדה, ואומר 'הרי זה חרם לכהנים', אי אפשר שוב לפדות את הנכס, אלא הוא נמסר לכהנים. לפי שיטה אחרת, בכל מקרה, גם כשהוא אומר סתם 'הרי זה חרם', בלי להזכיר את הכהנים, עליו למסור את הנכס לכהנים.

"מעשר ברמה"

המחזיק ברשותו עדר של צאן או בקר, עליו להפריש מדי שנה 'מעשר בהמה' מאלו שנולדו השנה. הבהמות עוברות בסך בפתח הדיר, וכל בהמה עשירית היוצאת מסמן אותה הבעלים בהעברה של מקל טבול בצבע אדום על הגב. את בהמת המעשר מקריבים כקרבן והבשר נאכל על ידי הבעלים בירושלים כקדשים קלים. במידה ומדובר בבהמה בעלת מום הרי היא נאכלת בכל מקום..

"זרע הומר שעורים בחמישים שקל"

אדם המקדיש שדה אחוזה מיד אחרי היובל, בתחילת המחזור הבא של היובל, והוא הפך לגאול את השדה מיד הקדש, קבעה התורה מחיר קבוע וקצוב לכל השדות: סך של חמישים שקלים עבור כל 'זרע הומר שעורים' - שטח הראוי לזרוע בו 'חומר' (-בית כור) של זרעי 'שעורה'. מחיר זה קצוב רק כשהוא גואל בתחילת מחזור היובל, אבל אם הוא גואל את השדה כמה שנים לאחר היובל, עליו לשלם סכום של שקל ועוד פונדיון עבור כל שנה שנוותרת עד היובל.

"קלבון לפרוטרוט"

הגואל מהקדש שדה אחוזה, עליו לשלם עבור כל שנה סך שקל ועוד מטבע קטן הנקרא 'פונדיון'. אך למרות זאת, אם הוא גואל את השדה בתחילת מחזור היובל, עליו לשלם 50 שקלים עבור 49 השנים שנותרו עד היובל. זאת על אף שכל שקל שווה רק 48 פונדיונים בלבד, ונמצא שחמישים שקלים אינם ממלאים את השווי המלא עבור 49 שנים. התשובה על כך: באמת כל שקל שווה 49 פונדיונים, והסיבה שהשולחני מעניק רק 48 פונדיונים תמורת שקל אחד, כי הוא לוקח לעצמו פונדיון אחד כ'קלבון לפרוטרוט', קלבון - פירושו מטבע קטן, כפרוטרוט - שכשר על הפריטה.

חכמת התורה

אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

ויספתי עליכם מפה (ט. א)

אדם שלא היה גדול בחכמה חיבר פירוש על ספר איוב, וכשבא לפני אחד מגדולי ישראל לבקש הסכמה, נתן לו הלה את הסכמתו, לאחר זמן חיבר הלה פירוש על שיר השירים, אך הפעם מיאן אותו גאון לתת לו הסכמה. לשאלת האיש מה נשתנה ספר זה מקודמו? השיב הרב: איוב היה לו צרות לרוב, ועוד צרה אחת כמו פירוש שלך - הוא יוכל לסבול, אבל שלמה המלך חי בטוב ובנעימים בלי צרות, ומדוע אביא עליי צרה כזאת בדמות הפירוש שלך על דבריו?...

ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחירי (ט. ו)

כאשר פרצה פעם מחלוקת בין שתי קהילות, הדפיסו מטעם כל קהילה ספרים להוכיח שהצדק עמם. כל קהילה הוכיחה את שיטתה מספר הווהר ומדברי צדיקים בדורות הקודמים. נענה ואמר רבה של לעמברג הגאון רבי יוסף שאול נתנון זי"ע, בעל שו"ת שואל ומשיב, בדרך הלצה: ועל כך אומר הפסוק 'ונתתי שלום בארץ' - כשישורו שלום בין קהילות ישראל, אזי יתקיים בצדיקים בקרב - 'ושכבתם ואין מחירי', ולא יגררו אותם מתוך הקבר אל תוך המחלוקת...

ואכלתם בשר בניכם (ט. טז)

חסיד אחד התלונן אצל מרן האמרי-חיים מוויז'ניץ זצ"ל שמדי שבוע באמצע סעודת ליל שבת קודש, בניו ממהרים לרוץ להשתתף ב'טיש' של האדמו"ר, ומשאירים את מנת הבשר שלהם על השולחן בלי לגעת בה, ואני מוכרח לאכלם. אמר לו האמרי חיים: צדיקים פירשו את דברי התוכחה לסימן ברכה, וכלפי אדם כמותן נפרש 'ואכלתם בשר בניכם' שתוכו לברכה שבניכם ירוצו ל'טיש', ואתם תהיו מוכרחים לאכול את מנת הבשר שלהם...

אימתי זמן בקשת גשמים בברזיל, ארגנטינה, ואוסטרליה?

הלוי (חלק א סימן כא, וחלק ג סימן צא) כותב שבקיץ שלנו, שהוא החורף שלהם, אינו סומך למעשה על מסקנתו לשאול שם בברכת השנים, אבל בחורף שלנו שהוא הקיץ שלהם לא ישאלו לא בברכת השנים ולא בשומע תפילה. וראה שו"ת מנחת יצחק (חלק ו סימן קעא).

שכלול והתפתחות

ברם, בספר פסקי תשובות (סימן קיד) הביא בשם האחרונים שכל הנידון היה שייך לפני עשרות שנים כשעוד היה ויכוח במציאות האם גשמי הקיץ שלהם מזיקים או לא, אבל בימינו, עם התפתחות הטכנולוגיה, למדו ברוב מדינות אלו לנצל היטב את גשמי הקיץ שלהם לזריעה ולנטיעה, ויש בגשמים אלו ברכה מרובה לגידולי השדות, וגם אין בהם נזק של שיטפונות ומחלות, ואדרבה, כל כך השכילו לנצל ימים גשומים אלו עד שבמקרה של עצירת גשמים בימי קיץ שלהם (שהוא חורף שלנו) יש בזה משום נזק לחי ולצומח, ולעומת זאת גשמי החורף [שלהם שהם הקיץ שלנו] פחותים אצלם במעלתם על גשמי הקיץ שלהם.

לכן הסכימו פוסקי זמננו שלכל הדעות יש להם לנהוג לעניין הזכרת "מוריד הגשם" ושאלת "ותן טל ומטר לברכה" כפי זמני תקנת חז"ל בין סוכות לפסח.

לעומת זאת, בהרבה מקהילות האשכנזים נהגו, לבקש ולהזכיר גשמים בימות החורף שלנו (שהם הקיץ שלהם), וזאת על פי הכרעתו ובירורו של הגאון רבי אברהם עבר הירשוביץ זצ"ל, רבה של אוסטורליה, בספרו שו"ת בית אברהם (מעמוד ל"ד ואילך), אשר הוא שלח שאלה זו אל הגאון רבי יצחק אלחנן מקאוונע והגאון רבי שמואל סלנט, ובשאלתו מסר להם שבאמת גשמי החורף (שלנו) שהם ימות הקיץ (שלהם) אינם מזיקים ואין בהם קללה, אף שאין בהם תועלת, ולכן הסכימו שיוכירו וישאלו כפי הזמנים שקבעו חז"ל, אף על פי שאין זקוקים לגשמים בימות הקיץ שלהם, שהוא ימי החורף שלנו, ובימות החורף שלהם ישאלו על הגשמים בשומע תפילה.

מותר לבקש שם על גשם אף הם מזיקים

יש מהאחרונים (לקט הקמח החדש סי' קי"ז סק"ב שו"ת דבר יהושע, ח"ב סי' י"ד באריכות רבה) שהוסיפו עוד לברך, שאפילו אם נאמר שהגשמים בחורף שלנו שהם הקיץ שלהם מזיקים להם, עם כל זאת הם יוכירו וישאלו על הגשמים או, שהוא זמן חורף שלנו, על פי שיטת הריטב"א (תענית י' א) שכל שאר המדינות וארצות נגרים אחר רוב ישוב העולם.

דעת השבט הלוי: בחורף שלנו לא יבקשו כלל

מרוך הגר"ש וואזנר זצ"ל בשו"ת שבט

הטבע והמציאות, הגשמים הללו שיורדים שם בימות החורף שלנו, שהם ימות הקיץ שלהם, הם מזיקים את הנוטעות והשדות, וגם גורמים למחלות קשות, ונמצא שהם מבקשים על דבר לבטלה.

מנהגי הספרדים לאשכנזים

בשאלה זו לא דנו בספרים הקודמים, כי כמעט לא היה ישוב יהודי במדינות אלו, אולם בדורות האחרונים עם התרחבות היישוב היהודי במדינות אלו הפכה שאלה זו לנוגעת למעשה.

בהגהות אשל אברהם (אופנהיים) הנדפס על הגליון בשלחן ערוך (סימן קיז סעיף ב), מביא בשם שו"ת תורת חיים (חלק ג' סימן ג') שמחג הסוכות ואילך באשר הגשמים רע להם, ודאי שאין להזכיר ולא לשאול גשם כלל.

כך גם התקבל המנהג אצל רוב קהילות הספרדים במדינות אלו, וזאת עפ"י הכרעתו של הגאון רבי שאול דוד סתהון זצ"ל, רבה של בואנוס-אייס בארגנטינה לפני יותר ממאה שנה, בספרו שו"ת דבר שאול (סי' ג'), והסכימו עמו רשימה גדולה של גדולי רבני הספרדים שבאותו הזמן.

כך שלמעשה נמצא שכל ימות השנה, בין בקיץ ובין בחורף, הם אין שואלים ותן טל ומטר בברכת השנים, בחורף שלנו - כי הגשמים קללה להם, ובקיץ שלנו - כי נפסק בשו"ע שאין לבקש על גשם בקיץ שלנו אפילו במדינות הצריכות או לגשמים.

בתחילת פרשת השבוע נאמר הברכה (ויקרא כו, ד) 'ונתתי גשמיכם בעתם'. הפוסקים במאה השנים האחרונות דנו בשאלה הנוגעת ליהודים הגרים במדינות הנמצאות בחצי כדור הארץ הדרומי ומעבר לקו-המשווה, כגון מדינות דרום אמריקה, דרום אפריקה, אוסטורליה ועוד מדינות ואיי הים. אשר שם ימי החורף הם הפוכים מאשר שלנו, כשמפסח עד סוכות שאצלנו הוא קיץ - אצלם הוא חורף. אולם עיקר הגשמים יורדים דווקא בימות הקיץ שלהם (שהם ימות החורף שלנו), אך גם בימות החורף שלהם (שהם ימות הקיץ שלנו) יורדים שם גשמים.

בקשת גשמים בחורף שלהם שהוא הקיץ שלנו

אמנם לגבי בקשת גשמים בימות הקיץ שלנו - שהם ימות החורף שלהם, נקטו הפוסקים שבוודאי אסור להם לבקש גשמים, אף שהם צריכים או לגשמים, כי הלכה פסוקה היא (שו"ע או"ח סי' קיז) שאין לשאול גשמים בימות הקיץ, ואפילו מדינה הצריכה גשם בקיץ אין לבקש שם על גשם בברכת ברך עלינו אלא בברכת שומע תפילה.

האם מותר להם לבקש שם בחורף שלנו?

אלא השאלה היתה לגבי ימות החורף שלנו, שהם ימות הקיץ שלהם, האם מותר להם או לבקש על הגשמים, כי מצד

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפינים המובחרים של לומדי התורה

אוצר התורה

ההלום מתוך הפרשה

וְזָרְעֶתֶם לְרִיק וְיִרְעַכְם (כו, טז)

יש כאן ברכה, שלעתיד לבוא תצמיח הארץ בגדים ומאכלים (שבת ל:), כך שהזריעה תהיה לריק ולא יהיה בה צורך. (קדושת לוי)

וְנִסְתָּם וְאֵין רִדָּף אֲתֶכֶם (כו, יז)

הקללה כאן, שלא יהיה לכם רודף וממילא לא יהיה לכם המעלה והזכות של 'האלקים יבקש את נרדף'.

(פנים מאירות)

אֵת שְׁבִתֵי תִשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשֵׁי תִירְאוּ (כו, ב)

נסמכה פרשת ערכין לאחר התוכחות, ללמד שגם לאחר כל מה שנאמר בקללות על בני ישראל, בכל זאת לא נפחת ערכם וחשיבותם.

(בית ישראל)

אִם בְּחֻקֵי תִלְכוּ (כו, ג) שתהיו עמלים בתורה (דש"י)

גם כשאתם עמלים ביגיע כפיים על המחיה ועל הכלכלה, יהיה העמל - 'בתורה' - במטרה שתוכלו ללמוד תורה.

(מאור ושמש)

וַיִּשֶׁן מִפְּנֵי חֲדָשׁ תּוֹצִיאֵהוּ (כו, י)

ישן - זה יצר הרע שמגיע אל האדם כבר מלידתו, חדש - זה יצר טוב המגיע רק בבר מצוה. הוציאו את הישן מפני החדש!

(בת עין)

וְאִכְלֶתֶם לְחֶמְקֶם לְשִׁבְעָה (כו, ה) אוכל קמעה והוא מתברך במעיו (רש"י)

למרות שיתברכו בשפע מאכלים לרוב, לא יתרגלו להרבות באכילה מגושמת לשם תאוה, אלא יאכלו קמעה ובכך ישבעו.

(רבי משה מיכל מביאלא זי"ע)

תורה והלכה

נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

מותר להלין מת בירושלים מפאת כבוד התורה?

יש לחקור מה דינו של גדול בתורה שנפטר, ורוצים לעכב את הלוויה ליום אחר, כדי להספיק להתארגן כראוי לקראת הלוויה המונית בהשתתפות רבבות כראוי לכבוד התורה. והשאלה - האם לכבוד התורה מותר להלין מת בירושלים?

בפרשת השבוע (כו כה) כותב רש"י שאין מלינים את המת בירושלים, דהיינו שהנפטר במשך היום, צריך להיקבר באותו יום, ולכל הפחות באמצע הלילה, ולא להלין את הנפטר כל הלילה עד למחרת בלי קבורה. על כך תמהו רבים, שהרי איסור הלנת המת שייך בכל עיר ולא רק בירושלים, כמבואר בשלחן ערוך (שנו, א), ומה התחדש בירושלים יותר משאר ערים?

אפילו לכבודו של תלמיד חכם

כמה מהפוסקים (שיטה מקובצת בשם הרשב"א, וים של שלמה, בבא קמא פב, ב) מחדשים שבעוד שבשאר הערים מותר להלין את המת לכבוד התורה, הרי שבירושלים התחדש שאסור להלין את המת אפילו לכבוד התורה.

אפילו מקצת הלילה

ואילו הגאון מטשעבין זצ"ל בספרו דובב מישרים

אהבת תורה

פרי עטם של לומדי תורה
שבכתב מרחבי תבל

לחתבר ללימוד ברצינות

שלום וברכה מאלקי המערכה למפעל החשוב של זכוי הרבים 'תורה שבכתב'.

כאחד שזכה להצטרף מיד אחרי שמחת תורה למבחנים הקבועים מדי יום ומדי שבוע כל חומש ורש"י, אבקש לשתף אתכם ברגשותיי, על פי מה ששמעתי מיהודי חשוב מאד שלמד שנים רבות דף היומי, ולפני כמה שנים החל אף להיבחן על כך מדי חודש בחודשו במסגרת תורנית שיש בקהילתם. אמר לי ההוא: החיים שלי מתחלקים לשנים, החיים שלפני תחילת המבחנים, והחיים שאחרי, עד שלא נבחנתי על הלימוד, הרגשתי שאני לא לוקח את הלימוד ברצינות אמיתית, ואני לא מתחבר באמת אל החומר. אך מאז התחלתי להיבחן, אני מחובר אל הלימוד ברצינות, כל סוגיה מסוכמת היטב ונחקקת במוחי, בלי שום עיגולי פינות.

חידודי תורה

פרפראות וחידודים על פרשת השבוע
ופירוש רש"י הק'

חידת 'יוסיף דעת' - מה נאכל בשנה השביעית או השמינית?

נאמר בפרשת השבוע (ויקרא כה, כ-כא) וְכִי תֹאמְרוּ מַה נֹאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית יֵשׁ הֵן לֹא נִזְרָע וְלֹא נִבְטָא וְאֵת תְּבוּאָתָנּוּ. והפלא הוא: הרי בשנה השביעית יש להם עדיין לאכול בשפע, ממה שזרעו וקצרו בכל השנה השישית, והמחסור לא ייווצר אלא רק בשנה השמינית שאחרי השמיטה, ואם כן היה הפסוק צריך לומר וכי תאמרו מה נאכל בשנה "השמינית"! אתמהא!

'חידה בפרשה' - אבן בפרשה

בפרשת השבוע, בחומש וברש"י, מופיעים שני דינים הקשורים, לאבן, היכן הם?

פתרון חידות - פרשת אמת:

יוסיף דעת:

תירוצים למכביר התקבלו על השאלה מדוע לא יספרו לפועל לעומר בחו"ל מחמת הספק כמו שעושים יו"ט שני של גלויות

א] בעל המאור על הרי"ף לר"ה בסוף מסכת פסחים (דף כח. בדפי הרי"ף) שואל את אשר שלאנו ומיישב וכן רבינו ניסים - הרי"ן - שם, מביא מבנה"מ את הקושיא והתירוץ: שהיות וספירת העומר בזמן הזה אלא מדרבנן זכר למקדש לא שייך לחוש בו לספיקא. ועוד שאם תחיל לספור מספק אף למחרת יו"ט שני של גלויות בפסח, נמצא שבחג השבועות שפי על הספירה הראשונה הוא יום החמישים אך על פי הספירה שנייה היא רק יום המ"ט לעומר, כלומר ערב יו"ט. נמצא שבשל דרבנן אתי לולולי חליה בקדושת התג דאורייתא.

ב] בשו"ת דבר אברהם (ח"א סימן ל"ד) הוכיח מסוגיא דתפוקה כהן דספירה מטפא לא הווא ספירה, ולכן לא שייך לספור ולהכריז שהיום כך וכך לעומר ומיד לאחר מכן לספור מנין אחר.

ג] הנצי"ב בהעמק שאלה (בראשית שאילתא ט סק"ד) וכן בהרחב דבר בפרשתנו (כב, לא) כתב להוכיח מזה והספק אינו טעם גמור כי באמת יש לנו לסמוך על רובא שרוב השנים אדר הסמוך לניסן חסר, אלא שעלנן יו"ט דאורייתא מחמירין בספיקא דיומא, אבל בספירת העומר שאינו בזה"מ דאורייתא, אין לחוש. וגם דיש לחוש דלילולא דעצרת, לכן לא החמירו בכה"ג (ובזה נראה גם אי נימא [כרמ"ם] דספירה"ע בזה"מ דאורייתא, כי לא החמירו במקום שיכול לבוא לקולא).

ד] בשו"ת קון לודו (או"ח קלט) כתב לתרין שבשונה מראש השנה ופסח הרי במשך ימי הספירה ודאי כבר יודע להם מתי היה יו"ט, ואי זכרו להפסיק לספור ספירה כפולה, לכן כבר מההתחלה לא יתקנו וד"ל לספור שתי ספירות מספק.

חידה בפרשה:

שאלה: על איזה מצוה בפרשה כותב רש"י שהיא נוהגת רק בכורים ולא בנקבות, ועל איזה מצוה כותב רש"י שהיא נוהגת רק בנקבות ולא בכורים?

תשובה: בתחילת הפרשה באיסור טומאת מת (כא, א) כותב רש"י בהן אינו ולא בנות אהרן, ולהלן בפרשה במצות 'אתו ואת בנו לא תשחטו ביו אחד (כב כח) כותב רש"י שהאיסור רק בנקבות ולא בכורים, והאיסור כולל רק את האמא, אבל מותר לחשוט האב ובנו.

מזור חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי
ניתן להשלים על החידוד עד יום ראשון בשעה 24:00
ב'נדרים פלוס' או בקו"ל התורה 02-5002018

היות ומתקבלות המוני תשובות במערכת,
מחמת קוצר הריעה אנו עורכים ומפרסמים את תמציתם בלבד
בין המגיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

חידת יוסיף דעת - כרטיספר בסך 200 ש"ח | חידה בפרשה - כרטיספר בסך 100 ש"ח

בזכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ₪

הרב וינתן שהרבני - בני ברק, אגרת אליהו
הבה"ח אלהן גבאי - בני ברק, עטרת בנימין
הרב משה קטרי - בית שמש, אהבת תורה
הרב ישראל מורגנבסר - ירושלים, ישיבת מיר
הבה"ח אליעזר פריד - מודיעין עילית, נתיבות חיים
יניק וחכים אלעזר רוטשילד - ירושלים, תורת העמק
הבה"ח בן ציון כהן - בני ברק, פונוביו בני ברק

זוכים במבחן יומי ע"ס 500 ₪

הרב שמעון נחומי - מודיעין עילית
הבה"ח יעקב שלמה שטרנברג - ביתר עילית, באיאן

זוכים במבחן יומי ע"ס 600 ₪

הרב חיים וולנשטיין - בית שמש, בני ירושלים

זוכים בחידות יוסיף דעת

הבה"ח צבי בלום - בני ברק - 200 כרטיספר
הרב אברהם שלמה גוביך - בני ברק, הליכות חיים - 100 כרטיספר

זכות הפצת התורה השבועי ע"י נדיבי העם שהרימו תרומתם קודש לזכוי הרבים

<p>הפצת התורה בעיר במודיעין עילית ע"י הרב יעקב מאיר אוחנה שליט"א להגל שמחת נישואי הבת בשעטומ"צ יזכו לבנות בנין עדי עד במזלאת טבא וגדיא יאה</p>	<p>הפצת התורה בעיר נתניה נתנם לע"י הרה"ח ר' חיים יעקב מאיר בן רבי משה ז"ל ארנפלד הונצח ע"י בני המשפחה</p>
<p>הפצת התורה בעיר בני ברק במלאות השלושים לפטירתה בדמי ימיה של הרבנית החשובה מרת חנה פּעשא דייטש ע"ה בת יבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר מספינקא שליט"א</p>	<p>הפצת התורה בעיר אשדוד לזכות הרך הנימול דוד אריה בן מרים עטיל שיחי' יזכו הוריו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט מתוך רוב נחת ותענוג</p>
<p>זכות התורה הקדושה ורובבות לומדיה לרפואתה השלמה והמהירה של האשה החשובה מרת חנה בת מרים שתחי' לרפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל במהרה</p>	<p>תרומה נכבדה נדבת ידידנו החשוב, מזכה הרבים הרב צבי עמרני הי"ד לכריכה והצלחה בכל מעשי ידיו ולנחת מכל הצאצאים</p>

יהא רעוא קדם נתן התורה כי יתברנו ככל מילי דמיטב ויזכו לראות ברבה והצלחה ככל מעשי ידהם, אבי"ר
לתרומות והנצחות בגיליון פנו לקו קול התורה 02-500-2018 שלוחה 8 או ב'נדרים'

להבלת הגיליון השבועי
gts025002018@gmail.com
7:00
לקבלת הגיליון היומי ts025002018@gmail.com

הו 'הול' התורה'
רישום | מבחנים | שיעורים | אזור איש | חידודי תורה | ועוד
02.500.2018

הצטרפו בעת
לרבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב
ורכשו לעצמכם קנין נצחי לחיי תורה
מתן שכרה בצדה - הגרלות ענק מדי יום ומדי שבוע